

СТАНОВИЩЕ

Изготвил становището: Доц. д-р Руслана Иванова Димитрова,

Катедра „Счетоводна отчетност“, Икономически университет – Варна

Автор на дисертационния труд: задочен докторант Йорданка Миткова Илийкова, D010115144, към катедра „Счетоводна отчетност“, СА „Д.А.Ценов“ – Свищов

Тема на дисертационния труд: „Счетоводни аспекти на дейността в предприятията от хотелиерството“

Научен ръководител: Проф. д-р Атанас Блажев Атанасов

Цел за изготвяне на становището: даване оценка за качествата на дисертационния труд за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ по докторска програма „Счетоводна отчетност, контрол, анализ на стопанската дейност (счетоводство)“

Основание за изготвяне на становището: заповед № 1152, Свищов, 13.12.2018 година, на Ректора на СА „Д.А.Ценов“ – Свищов

Дата на изготвяне на становището : 11 Февруари 2019 година

I. Общо представяне на дисертационния труд

Дисертационният труд е структуриран в съответствие с обхвата, сложността, предмета и методологията на изследването. Възприетата структура е подходяща и позволява в логическа последователност и задълбочено да се изследват основните обекти: туристическото предприятие; спецификата на хотелиерството и предлагания от него продукт; стопанските операции, технологията и особеностите на хотелиерската дейност като обект на счетоводно отчитане, управление, анализ и прогнози.

Дисертационният труд се състои от 251 страници, от които: титулна и съдържание – 3 страници; увод -4 страници; основен текст (три глави) – 225 страници и заключение – 4 страници; библиография – 15 страници с общо 145 източника на брой. В основния текст на дисертационния труд са включени 32 броя таблици, 12 броя графики, 1 на брой стереограма, 3 броя схеми, 2 броя фигури и 56 броя формули. Приложенията са 48 на брой.

Целта и задачите на изследването (стр.5-6) са много добре формулирани и са в съответствие с методиката на изследването, както и с предмета и обектите на проучване, анализиране и оценка в дисертационния труд.

Предметът и обектът (стр. 4-5) са правилно и прецизно определени. Това е позволило на автора задълбочено и научно обосновано да изведе и обособи ключовите особености на организацията на дейността, счетоводното отчитане и управлението в хотелиерството.

Изследователската теза и научно – изследователските задачи (стр. 5-6) се развиват последователно в изложението на разработката, конкретизират се с подходящи примери и са решени по сполучлив начин.

От гледна точка на формалните, структурните и технически критерии представената разработка от задочен докторант Йорданка Миткова Илийкова е дисертационен труд.

II. Преценка на формата и съдържанието на дисертационния труд

Дисертационният труд с автор задочен докторант Йорданка Миткова Илийкова е изследване насочено както към съществуващите научни литературни източници, нормативни актове и стандарти, така също и практика на хотелиерството в туристическия бизнес. Направените изводи и препоръки са ориентирани към доразвитие на теорията и практиката за счетоводното отчитане на хотелиерските услуги, както и към оценка и усъвършенстване на практиката за отчитане, анализ и прогноза на разходите и постъпленията, възможности за обективна оценка на сезонното влияние при ценообразуването и управлението на хотелиерската дейност и перспективи за синхронизиране на управленското счетоводство с финансовото счетоводство.

Обхватът, съдържанието, методиката на изследване, както и получените резултати от направеното научно изследване от докторанта определят актуалността и приложимостта на резултатите от дисертационния труд в практиката на туристическите предприятия.

Стилът и изразните средства са съобразени с изискванията за научно изследване. В изложението на дисертационния труд са използвани правилно и по предназначение понятия и термини от счетоводството и финансовия анализ. Логически последователно е изложена тезата и са предложени адекватни и професионално аргументирани решения на поставените научни задачи. Оформлението е прецизно и е съобразено с

особеностите на изследвания обект. Използвани са умело и в добра комбинация различни методи за научно изследване. Практическото проучване е осъществено чрез анализ на данни от конкретни хотели от една и съща категоризация със сезонна и целогодишна заетост. Посочени са ограничителните условия в обхвата на изследването. Приложенията са прецизирани и съобразени с особеностите на емпиричното изследване. Авторката е показала отлични умения при ползването на графиките за обработката и представянето на резултатите от анализа.

Чуждите авторски становища и практически изследвания са коректно ползвани и цитирани при спазване на възприетия ред. Следователно разработките съдържащи се в дисертационния труд са лично дело на задочен докторант Йорданка Миткова Илиева.

Авторефератът отразява съдържанието на дисертационния труд като съдържа в себе си информация и акценти от проведеното научно изследване. В него коректно и цялостно са представени приносните моменти и основните изводи от изложението на дисертационния труд.

Съществени части от дисертационния труд са публикувани в три статии в авторитетни научни издания и представени чрез два научни доклада на утвърдени научни форуми.

III. Научни и научно-приложни приноси на дисертационния труд

В дисертационния труд се съдържат научно-приложими резултати с характер на приноси, а именно:

1. Изведени са икономическите характеристики и са обособени ключовите особености в организацията и счетоводното отчитане на дейността на предприятията в хотелиерството.
2. Направени са предложения и матрица за класификация на разходите с цел оптимизиране и унифициране на счетоводното им отчитане в предприятията от хотелиерството.
3. Предложена е с практико приложимо значение система от аналитични счетоводни сметки за разграничаване и отчитане на дължимите данъци по ЗДДС.
4. Предлага се иновативен метод за организация на аналитичното отчитане и включване на система от счетоводни сметки към сметката за печалбите и загубите от текущата година, за да се отразява счетоводната печалба за вид дейност, преди и след начисляване на корпоративните данъци.

5. Направени са конкретни предложения, чрез въвеждане на специфична система от счетоводни сметки в индивидуалния сметкоплан за синхронизиране на финансовото и управленско счетоводство в туристическото предприятие в съответствие с потребностите на финансовия мениджмънт при ценообразуването според прогнозната заетост в хотела.
6. Апробирано е приложението на факторния модел за анализ и оптимизиране на отчетния процес и управлението на основните преки разходи за дейността в ресторанта на блок-маса („шведска маса“), функциониращ към хотела, по метода на “Food and Beverage Cost control“.

Посочените приноси могат да се потвърдят и са разпознаваеми в изложението на дисертационния труд.

IV. Въпроси по дисертационния труд

1. Приемате ли финансово-счетоводния анализ и прогнозирането в хотелиерската туристическа дейност като възможни допирни точки на финансовото и управленско счетоводство и защо?
2. Как се реализира в практиката това взаимодействие?
3. Кои са силните и слаби страни и възможности за усъвършенстване на взаимодействието на управленското и финансово счетоводство в туристическите предприятия?

Позволявам си да направя една препоръка към авторката на дисертационния труд, която да ѝ послужи за в бъдеще. Независимо, че при формулирането на научната теза присъстват финансовият анализ и прогнозирането, те не са включени в темата на дисертационния труд. В увода би могло да се подчертае, че усъвършенстването на аналитичното отчитане е предпоставка за финансово-счетоводен анализ и прогнозиране за целите на оперативното управление в предприятията от хотелиерството.

V. Обобщена оценка на дисертационния труд и заключение

Дисертационният труд на тема „Счетоводни аспекти на дейността в предприятията от хотелиерството“ с автор задочен докторант Йорданка Миткова Илийкова притежава всички необходими качества, за да бъде определен като завършено дисертационно изследване. Притежава значими по съдържание и възможности за прилагане научни и научно-приложими приноси. Те представляват интерес за счетоводната теория и

практика в областта на финансовото и управленско счетоводство на хотелиерското предприятие.

В заключение считам, че дисертационният труд притежава необходимите качества, отговаря напълно на изискванията на чл. 6, ал. 3 от Закона за развитие на академичния състав в Република България и чл. 27, ал. 1 и ал. 2 от Правилника за прилагане на Закона за развитие на академичния състав в Република България. Затова, давам **цялостна положителна оценка за представената дисертация** и считам, че на задочен докторант Йорданка Миткова Илийкова, трябва да бъде присъдена образователната и научна степен „доктор“ по докторска програма „Счетоводна отчетност, контрол, анализ на стопанската дейност (счетоводство)“.

Дата 11.02. 2019

Варна

Изготвил становището:

(Доц. д-р Руслана Иванова Димитрова)